

P. d. 38
Cont

Th. hist. R. IV. 150. 762.

201.

**PRORECTOR
ACADEMIAE VVITTENBERGENSIS
D. IO. GODOFREDVS
BERGERVS,**

POTENTISS. POLON. REGIS ET ELECT.
SAX. ARCHIATER, COLLEG. MED.
SENIOR ET PROF. PRIM.

CIVES ACADEMICOS
ad contemplandam plenitudinem
gratiae ex nativitate Christi
redundantem invitat.

Atalium Christi, Salvatoris dulcissimi, adeo felix & fortunatum est auspiciū, ut praesepē ipsius nobis in fontem largissimum immutatum videri possit, ex quo innumeri bonorum coelestium rivuli promanaverint in miseros mortales,

Nec dissimulat id Spiritus S. qui ora calamosque Sanctorum ad celebrandam tantam munerum Christi abundantiam adeo instituit, ut exquisitissimis verbis subinde admirationem suam testentur. Audiamus vel unum Johannem Baptistam, & Christi Parascevas-
tam ex toto hominum coetu unice delectum: *Ἐκ τῆς πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. Ex ipsius plenitudine nos omnes consecuti sumus gratiam pro gratia.* Ita pronunciat Joh. I. 16. Hujus enim verba esse, cum B. CHEMNITIO statuendum potius putamus, quam ut credamus Evangelistam, hic parenthesi quadam usum, de suo aliqua addidisse, quæ uti non congrua, ita dura, & in historia enarranda equidem interdum, minime vero in aliorum sermonibus recitandis usitata. Adeo ut tamen nonnulli Patres, & inter eos præcipuum fidus CHRYSOSTOMUS, hanc sententiam elegerint, maluerint tamen plerique amplecti priorem nostram, & deseruit hac in interpretatione CHRYSOSTOMUM THEOPHYLACTUS. Nec aliquid in adversum perficere potuit THEODORUS BEZA, cum τὸ ἡμεῖς non quadrare ad auditores Johannis posse asserit, quandoquidem si applicatio

tio ad omnes non spectet, oblationem tamen gratiae
 & acquisitionem ad eos pertinuisse quis negaverit? Neque etiam omnes, qui audiebant Johannem, erant increduli: multi enim Evangelium de Christo vera fide amplexi & salvati fuerunt. Sicut itaque dicit BEZA Joannem Evangelistam illa verba de se & omnibus fidelibus pronunciaſſe, ita licebit idem potius de Johanne Baptista aſſerere, cujus hic fermocinatio exponitur ac ſiſtitur, qui etſi nondum habebat ante oculos Chriſtum paſſum & mortuum, habebat tamen incarnatum, & muneri ſuo ſacerdotali expediundo jam ſe accingentem. Et pulcherrime omnino ipſi tribuit *πλήρωμα*, abundantiffimam aliquam, & impletam ac pleniffimam plenitudinem, ſimilitudine depromta a *ſcaturigine fontis uberrima*, & non modo aquarum ſatis & ubertim habente, verum etiam per rivulos diffuente, & ſeſe aliis locis communicante. Ita enim τὸ πλήρωμα in Chriſto non tantum deſignat τὸν πλεόν, divitias & abundantiffimum theſaurum divinae majeſtatis, ſapientiae, gratiae & reliquorum attributorum, quae ipſi ſecundum divinam naturam competunt Joh. I, 3. 4. Rom. XI, 33. inſtar fontis perennis inexhauſti & abyſſi imperſcrutabilis: verum etiam donorum infinitorum humanae naturae ex unione personali τῆς λόγης, communicatum cumulum, tanta quidem ubertate & copia, ut nunquam ſponſa regia tanto apparatu munerum a ſponſo ſuo excepta fuerit: unde eodem vocabulo admodum ἐνεργητικῶ adhibito Spiritus S. per Apoſtolum teſtetur, in ipſo habitare πᾶν πλήρωμα θεϊότητος, omnem Deitatis plenitudinem, ſicque ſωματικῶς, id eſt non
 X 2 per

per nudam unionem, ut utraque natura nihil det,
nihilque sibi vicissim tribuat: sed etiam exinde re-
sultantem *communicationem & communionem* bonorum,
Coloss. II. 9. Et oportuit Johannem nostrum hoc
sublime incarnationis mysterium ad unguem tenu-
isse, cum dicat, filium Dei in mundum missum &
incarnatum *Spiritum*, id est dona infinita, *accepisse*,
ἐν ἐκ μέτρας, additque rationem praegnantissimam,
quoniam *Pater filium* (sibi coaeternum) *diligat* (a-
more nempe essentiali) ideo eum *ipsi dedisse omnia*
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, *in manus ejus*, (ejus humanae naturae
communicavisse ad eandem denominationem, pos-
sessionem & usurpationem.) Johan. III. 34. 35. Hinc
etiam constare potest, Johannem meditatione sua
longius progredi, & illud *πλήρωμα* non considerare
saltem absolute & in se, verum etiam relative &
quoad nos, hoc est, in quantum & divinis donis ple-
nissimus ipse, & hominibus quoque communicati-
vus & communicabilis est, imo actu communicatur.
Ex illa enim unione & communionem resultare porro
debeant opera *ἀποτελεσματικά*, a Christo non sua, sed
hominum causa suscipienda, in quibus utraque na-
tura, quod suum esset, largissime conferret, atque
adeo efficeretur opus mediatorium, ope cuius τὸ
πλήρωμα Christi nostrum quoque esset, & ad nos no-
stramque justitiam & salutem ubertim derivaretur
ac flueret, adeo ut illius obedientia activa & pas-
siva meritum aliquod justitiae divinae, ejusque ri-
gori plane *ἰσάροπον*, adeoque abundantissimum,
& pro universo humano genere sufficientissimum,
instar medicinae alicujus oecumenicae & *παντελείς*
para-

pararet, qua mortales miseri non saltem per gratiam regenerationis converterentur, verum etiam coram throno Dei justificarentur, & per renovationem ac sanctificationem habitacula mystica πληρώματος, plenitudinis divinae, Dei trinunius ejusque donorum redderentur. Unde nunc capi potest, quo sensu Johannes de Christo Salvatore pronunciet, quod sit *πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας: plenus est abundans gratia & veritate* Joh. I. 14. & quemadmodum fieri possit, ut qui ex illo fonte uberrimo per fidem bibat, non saltem amplius non sitiat, verum etiam tantam ubertatem possideat, ut in ipso sit *πηγή ὕδατος fons aquae in vitam aeternam salientis: Ioh. IV. 14.* Atque sic non minus assequimur, cur Iohannes dicat nos omnes ex *πληρώματι* illo Christi accipere *χάριν ἀντὶ χάριτος: Nam τὸ ἡμῶν* aut complectitur *omnes homines*, nemine nec minimo excepto, & sic vox *ἐλάβομεν* de oblatione & universali acquisitione capienda, vi cuius meritum Christi revera etiam impiorum est; aut *solos fideles* comprehendit, atque hoc modo notio accipiendi ipsam applicationem & amplexum fiducialem credentium, atque *ἀποδοχὴν* applicativam secum fert: Ut adeo sicuti voluntate antecedente omnibus ac singulis liberaliter sponte & serio offertur, instarque fontis uberrimi profluit, de fluit ac diffluit: ita voluntate consequente applicetur, affluat, influat & perfluat Gratia Dei per actus antea enarratos. Es. L V. 1. 2. 3. Totus enim complexus amplissimus gratiae divinae hoc loco intelligendus est, non saltem uno actu conspicuae, sed per multiplices operationes diffusae, omneque illud comprehendit, quod ad salutem

tem conferendam quocunque modo, aut in mediis, aut in ordinis consideratione pertinere potest. Istudque adeo liberali mensura Christus confert, ut illos actus gratiae non una saltem vice exerceat, sed subinde iteret, & statu hominis peccatoris sic exigente noviter suscipiat: quorsum referenda phrasis Spiritus S. qua dicit nos accepisse *χάριν ἀντὶ χάριτος, unam gratiam pro altera*, id est, adeo cumulatam, ut cum alioquigratiam in creatione exhibitam amiserimus, gratia tamen reparationis per Christum restituamur, & cum ex illa per peccata saepius exciderimus, eadem tamen per poenitentiam rursus frui possumus. Quae sententia inter tot divortia Interpretum optima & analogiae fidei scopoque textus convenientissima videtur.

Habeant hic sua sibi, qui vim hujus *πληρώματος* Christi non assequuntur, sed per abusum rationis in Syrtes & denia errorum delabuntur. Monstruosa sunt, quae veteres Gnostici & Valentiniani de pleromate Christi excogitarunt, illam solam vocem, praeterea nihil, quam merum inane et vacuum, crepantes: adeo ut omni sagacitate ingenii adhibita non assequatur quisquam, quid istud illorum fuerit *πλήρωμα*, in quo tamen confutando IRENAEUS, EPIPHANIUS et TERTULLIANUS non perfunctoriam operam posuerunt, nihil difficilius animadvertentes, quam cum illis spectris et larvis Fanaticis pugnam gerere, aut saltem mentem eorum ex tot verborum monstris divinare. Quantum ex BEATI RHENANI schemate, quod, TERTULLIANI libro aduersus Valentinianos adunxit, conjicere li-

re licet, *pleroma* illis fuit plenitudo quaedam extra Deum summum, ex qua XXX. AEones prodierint, quorum conjunctione tandem Christus ortus natusque sit, tanquam *omnium* rerum naturalium ac supernaturalium complementum; figmentum sane et rerum naturam ac ordinem salutis, et quicquid est analogiae divinae ac humanae, evertentes, qualia pleraque, aut potius omnia, sunt spirituum vertiginosorum: ut mirari non debeamus IRENAEUM, qui tantum laboris sumsit, ut *pleroma* illud Valentinianum excutiendum sibi putaret, L. II. adversus Haereses c. I. nihil plane lucis aut sibi aut aliis afferre potuisse, sed suis tenebris illos relinquisse, a quibus per lucem verbi liberari volebant. Nec meliora sunt, quae e Socinianorum schola prodierunt, nam postquam, veluti armis sociatis et conjuratis divinitatem Jesu Christi impugnare ceperunt, dicta de plenitudine ejus nonnisi de *donis finitis* capiunt, aut de *singulari excellentia eloquentiae vel gratia oris*, ex quo velut melleo fonte auditores fuerint irrigati, aut alio modo non multo meliori, adeo ut seipsos illa gratiae ubertate, quam a Christo habere poterant, malitiose excludant, et instar palmitum ipsi non insitarum, exarescant, aeternumque sitiant. Valeant et alii, qui per falsam ideam de *plenitudine humanorum meritorum* τὸ πλῆρωμα gratiae divinae et meriti Salvatoris nostri tantum non ad incitas redigunt, ac infringunt. Nostrum potius, vestrumque est, *Cives optimi*, de impetrata ex verbo Dei veritate gaudere, ac plenitudinem immensam beneficiorum per Christi *ἑνορέωσιν* nobis partam, non tantum pia meditatione admirari, ve-

ri, verum nostrae etiam animae applicare, et summa cum aviditate ex fonte illo bonorum inexhausto inopiae nostrae subvenire. Idcirco enim qui plenus est, imo omni copia abundantior ac plenior, tantisper exinaniri, et inter *τῶς πτωχίσσαντας, pauperascentes* numerari voluit, ut per ejus paupertatem, quam ut in morte et vita, ita in vitae non minus primordio et nativitate conspectam dedit, omnium coelestium bonorum participes redderemur, quod ipsum Apostolus merito inter singularia plenitudinis gratiae divinae specimina referre nullus dubitavit. 2. Cor. VIII.9. Vos itaque felices, imo iterum iterumque felices, qui posthabita plenitudine mundanarum deliciarum ac voluptatum, unice eam in Christo quaeritis, ac conditionis sublimioris, in quam per ejus nativitatem collocati estis, subinde memores, ab omnibus, quae vos a tam dulci bonorum coelestium haustu usuque retrahere cupiunt, animo Deo consecrato fortique abstinete. Quod uti Vos facturos porro strenue ac sedulo spem firmam concipimus: ita nobiscum plenitudinem beneficiorum divinorum vobis concessam, nummo gratitudinis erga verbi coelestis ministros in ara posito, edocete ac testamini, et quod reliquum est, ex divite Jesu Christi ejusque gratiae thesauro tantas imposterum vobis opes comparate, quantas mundus neque intelligit, neque curat, soli vero fideles venerantur, omni contentione desiderant, atque hic regno gratiae suavi praegustu, in regno vero gloriae nunquam interrumpenda perceptione assequuntur. P. P. Prid. Natal. Domini

A.O.R. MDCCLXIII.

WITTEBERGAE, Typis CHRISTIANI SCHROEDTERI, Acad. Typ.

AB: 153257

ULB Halle 3
003 122 484

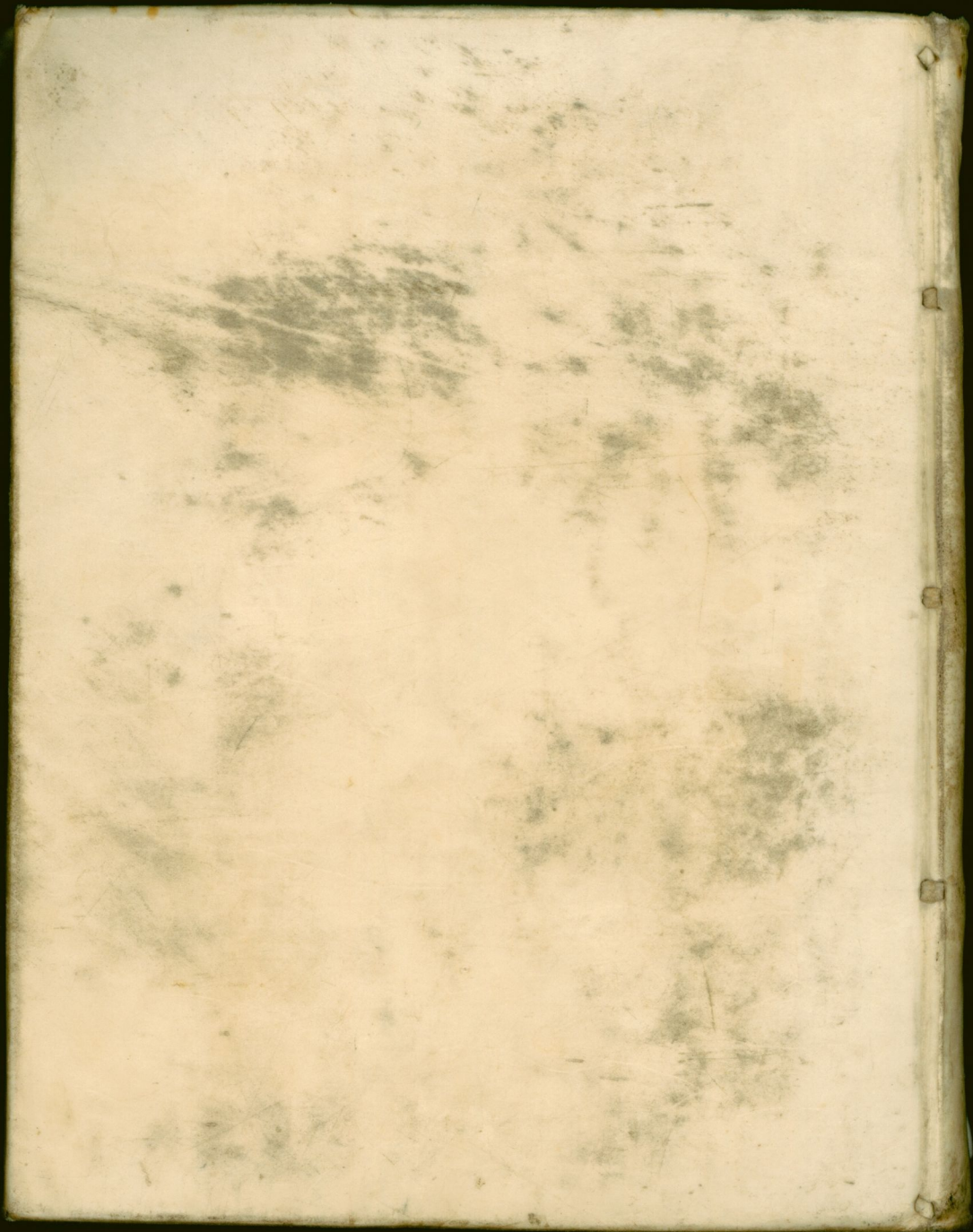
SR

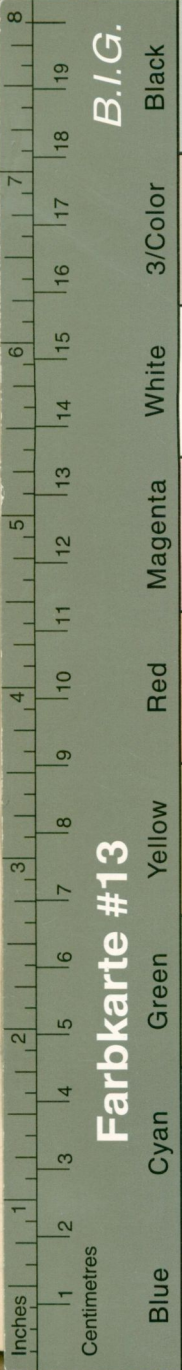
VD 78

R

VD 77

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

76

ECTOR
ITTENBERGENSIS
DOFREDVS
GERVS,
N.REGIS ET ELECT.
ER, COLLEG. MED.
T PROF. PRIM.
CADEMICOS
dam plenitudinem
ativitate Christi
ntem invitat.

